

Opleiding Bedrijfskunde

Leergang 2019-2020

MODULE FINANCIËEL MANAGEMENT & BEDRIJFSECONOMIE

Docent

Rutger Oldenburger

Algemeen

Bedrijfseconomie is de wetenschap die de handel in goederen en diensten door ondernemingen en de financiële kant van de onderneming bestudeert. Het is het raakvlak tussen bedrijfskunde en economie. Bedrijfseconomie is de economische kant van de bedrijfskunde en/of de bedrijfskundige kant van de economie.

Bedrijfseconomisch inzicht is een belangrijk aspect binnen deze opleiding. Veel bedrijven, zowel profit als non-profit organisaties, verwachten van het management inzicht en kennis van diverse bedrijfseconomische principes.

Deze module leert studenten die geen financieel-economische opleiding volgen de belangrijkste financieel-economische principes toe te passen, bedrijfseconomie voor 'non-financials' dus.

Tijdens de lessen komen twee elementen steeds terug. Zij vormen een soort van rode draad door de collegcyclus.

1. *Rendement en risico: de twee pijlers van de bedrijfseconomie*

Ieder bedrijfseconomisch vraagstuk vormt in de kern een afweging tussen rendement en risico. Een ondernemer c.q. manager kan pas een verantwoorde ondernemingsbeslissing nemen als zij/hij voldoende grip heeft op het verwachte rendement van de ondernemingskeuze én het verwachte risico dat met de keuze gepaard gaat. Bij sommige onderwerpen, zoals jaarrekeninganalyse en investeringsselectie, komen de elementen rendement en risico heel expliciet aan bod. Maar ook bij andere onderwerpen is het bijzonder relevant om voor een ondernemingskeuze een inschatting te maken van het verwachte rendement en risico dat met de keuze gepaard gaat.

2. *Financiële rapportages dienen pas te worden geaccepteerd na een kritische analyse van de gekozen calculatiemethode en de gehanteerde aannames.*

De afstemming tussen middel (calculatiemethode) en doel (ondernemingsbeslissing) bepaalt voor een groot gedeelte de kwaliteit van de managementbeslissing. Het zonder enige vorm van bezinning toepassen van een beschikbare calculatiemethode, om op basis van de uitkomsten vervolgens een managementbeslissing te nemen, leidt tot foute beslissingen. Het is dan ook niet voldoende om een brede kennis te hebben van beschikbare calculatiemethoden, maar vooral te onderkennen in welke situatie welke calculatiemethode tot het juiste inzicht leidt.

Naast de keuze voor de juiste calculatiemethode is het van belang financiële rapportages te kunnen

toetsen op plausibiliteit. Zijn de juiste aannames gedaan? Wordt met realistische tarieven gecalculeerd? Stemmen de gehanteerde normen overeen met wat in de praktijk gebruikelijk is? Om deze vorm van toetsing mogelijk te maken wordt tijdens de colleges regelmatig de praktijk als referentiekader aangehaald.

Leerdoelen

1. De student kan (eenvoudige) financiële overzichten (o.a. balans, resultatenrekening en liquiditeitsbegrotingen) samenstellen.
2. De student kan financiële overzichten interpreteren en hier consequenties voor toekomstig beleid uit herleiden.
3. De student kan de gevolgen van financiële feiten voor de balans en de winst- en verliesrekening aangeven.
4. De student kan het verschillen aangeven tussen kosten en uitgaven en tussen opbrengsten en ontvangsten.
5. De student kan financiële kengetallen uitrekenen, interpreteren en op basis hiervan conclusies trekken.
6. De student kan financiële rapportages lezen, samenstellen en hier belanghebbenden over informeren.
7. De student kan met verschillende methoden de kostprijs van een product uitrekenen.
8. De student kan investeringsvoorstellen beoordelen aan de hand van diverse methoden.

Verder is de student:

- kundig en bekend met het vakgebied financieel management en bedrijfseconomie en heeft een goed overzicht van het complete vakgebied en de relevantie van het vakgebied voor organisaties. De deelnemer is vertrouwd met bestaande bedrijfseconomische concepten en instrumenten en is in staat deze actief toe te passen in zijn of haar eigen praktijk.
- is in staat om onderzoek te doen binnen de eigen organisatie met behulp van de aangereikte kennis en analyse-instrumenten. Daarnaast worden de deelnemers gestimuleerd een kritische blik te hebben bij het vergelijken van de eigen organisatie met andere organisaties. Als de aangereikte kennis niet voldoende toepasbaar is dan weet de deelnemer aanvullende literatuur te vinden die meer toegespitst is op de specifieke problematiek of de specifieke organisatie-context.
- is in staat om – op basis van een bedrijfseconomisch vraagstuk - bestaande instrumenten toe te passen en te combineren tot een overall instrument waarmee een bedrijfseconomische analyse van het vraagstuk kan worden uitgevoerd.
- is geoefend in het begrijpen en toepassen van de (wetenschappelijke) literatuur op het vakgebied. De deelnemer ziet dat de aangereikte instrumenten een hulpmiddel zijn ter ondersteuning van het nemen van juiste managementbeslissingen. Hij/zij realiseert zich dat er verschillende benaderingen binnen het vakgebied bestaan die op gespannen voet met elkaar kunnen staan. Hiermee weten de deelnemers op een genuanceerde wijze om te gaan.
- de deelnemer moet in zijn of haar werkomgeving kunnen samenwerken met economische specialisten, de rapportages van deze specialisten begrijpen en over deze rapportages relevante vragen kunnen stellen.

Financieel management en bedrijfseconomie is een vakgebied in beweging.

De wetgeving is in ontwikkeling. Maatschappelijke discussies over de macht van de aandeelhouders en het Angelsaksische model versus het Rijnlandse model zijn bijzonder actueel. Hieraan wordt in de module ruimschoots aandacht besteed. De deelnemers worden gestimuleerd een breed en genuanceerd beeld te ontwikkelen van de maatschappelijke context.

Onderwerpen

Onderwerpen Financieel Management en Bedrijfseconomie

1. Resultatenbepaling en verslaggeving:

Basisbegrippen uit de bedrijfseconomie; 'accounting' als methode voor het afbeelden van organisaties; winstbegrippen, waarderingsgrondslagen en winstbepalingsstelsels; inhoud en functie van externe verslaggeving; jaarrekeninganalyse aan de hand van kengetallen.

2. Management accounting:

Financieel-economische besturing van organisaties; kostenbegrippen, -benaderingen en – indelingen; integrale en differentiële kostencalculaties; calculatie van de standaardkostprijs; beslissingscalculaties op korte termijn; vormen van budgettering; management control en management control systemen.

3. Investerings- en financieringsvraagstukken:

Bepaling van kasstromen uit de diverse financiële staten; investeringsselectie; beheersing van financiële risico's; ondernemend vermogen, inclusief vermogensmarkt; niet-ondernemend vermogen.